Dosar nr.5r-399/2025
/4-25101392-38-5r-16072025/

Republica Moldova
Judecătoria Orhei sediul Rezina

Hotărâre

05.11.2025
or.Rezina

Instanţa de judecată având în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Igor Negreanu
Grefier Natalia Bernevec
În lipsa agentului constatator, a contravenientei Chistol Aliona şi a avocatului ei Ina Perţu legal citaţi
a examinat în şedinţă judiciară publică contestaţia depusă la 09.07.2025 de către Chistol Aliona împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 505292 din 17.06.2025 întocmit în baza art.47[1] alin.(1) din Codul contravențional.

Potrivit contestaţiei *la data de 11.06.2025 în localitatea ***** agentul constatator ar fi stabilit precum că ea ar fi implicată în contravenţia de corupere electorală pasivă, în calitate de alegător, pentru a participa la referendumului constituţional şi alegerile prezidenţiale din 20.10.2024 şi îi invocă faptul precum că ar fi acceptat o sumă de bani prin intermediul aplicaţiei bancare PSB pentru a exercita votul în anume fel, în favoarea unui bloc politic și pentru aceste presupuse fapte i s-a aplicat o sancţiune cu amendă semnificativă.*

Nu recunoaşte vina şi nu este de acord cu procesul verbal şi Decizia de sancţionare considerând că a fost adoptată contrar prevederilor legale şi în contradicţie totală cu circumstanţele de fapt.

Notează autorul contestaţiei că, dacă în procesul verbal la compartimentul 18 apare semnătura sa, precum că ar fi recunoscut contravenţia, solicită a fi considerată o eroare dat fiind că intenţia a fost de a semna doar că a luat cunoştinţă cu pornirea procesului contravenţional iar dacă a achitat amenda, categoric nu recunoaşte vina

Afirmă că tot procesul a derulat în regim de urgenţă maximă iar agentul constatator a examinat procesul, efectiv, în lipsa sa, nu a explicat drepturile şi obligaţiile, nu a asigurat dreptul la apărare a contravenientei, nu a asigurat, după caz, serviciile unui interpret, nu a explicat esenţa faptei imputate şi nu a prezentat nicio probă care ar confirma acest fapt, a întocmit procesul verbal cu grave erori de conţinut, a ameninţat cu probleme şi mai mari şi dosare penale în caz de nesupunere.

În tot procesul de constatare a acestei presupuse contravenţii a fost supusă unui tratament umilitor şi degradant, fapt care l-a afectat atât pe mine cât şi întreaga familie.

Remarcă despre încălcările admise la întocmirea deciziei asupra cauzei contravenţionale:

Conform art.5 Cod contravenţional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de comiterea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale, decât în conformitate cu legislaţia contravenţională. Interpretarea extensivă defavorabilă şi aplicarea prin analogie a legii contravenţionale sunt interzise.

Legea contravenţională nu urmăreşte cauzarea de suferinţe fizice sau lezarea demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturii, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane degradante.

Reieşind din prevederile art.9 din Codul Contravenţional, la aplicarea legii contravenţionale se ţine cont de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenţiei, de persoana făptuitorului şi de circumstanţele atenuante ori agravante, (principi individualizării răspunderii contravenţionale şi sancţiunii contravenţionale).

În aşa mod, el a fost sancţionat potrivit deciziei agentului constatator pentru o faptă care nu a fost constatată şi pe care nu a comis-o. Temei de încetare a procesului contravenţional constituie inexistenţa faptului contravenţiei, potrivit lit.a) alin.(1) art.441 temeiurile de încetare a procesului contravenţional, Cod contravenţional.

Potrivit art.374 Cod contravenţional, procesul contravenţional este activitatea autorităţii competente, care are drept scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale. Constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare, (alin. (1) art. 440 Cod contravenţional) Procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Face referire la probatoriul acumulat, conform art.425 Cod contravenţional, probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. In calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Această omisiune ridică dubii referitoare la respectarea la speţă a prevederilor art.425 şi 442 alin. (1) CC, ori în situaţia respectivă este dificil de stabilit care a fost materialul probator pe care l-a utilizat agentul constatator la formularea concluziilor cu privire la faptele indicate în procesul verbal contravenţional.

Menţionează că omisiunea enunţată de rând cu celelalte enunţate, apreciate în ansamblul lor au fost în măsură să afecteze echitatea procedurii în cauza dată.

Procesul verbal cu privire la contravenţie reprezintă un act probator al unei contravenţii şi trebuie să conţină menţiunile prevăzute la art.443 Cod contravenţional iar lipsa elementelor care trebuie să figureze în procesul verbal atrage nulitatea acestuia.

Potrivit autorului contestaţiei, unul din elementele de bază ale procesului verbal este locul şi timpul săvârşirii faptei contravenţionale, iar agentul constatator nu a indicat exact locul şi timpul sau perioada comiterii faptei contravenţionale.

Mai menţionează că potrivit Curţii Europene, încălcările de lege comise în cadrul procesului nu trebuie reparate în detrimentul persoanei trase la răspundere contravenţională.

Omisiunile respective, aşa cum va fi elucidat în alineatele ce succed, au afectat în mod esenţial modul în care în prezenta speţă agenţii statului au înţeles să răstoarne prezumţia nevinovăţie, ceea ce potrivit art.445 alin.(2) CC determină nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie şi a deciziei agentului constatator.

Indică că agentul constatator, care potrivit dispoziţiilor legale enunţate, era obligat să desfăşoare toate acţiunile pentru constatarea faptei contravenţionale, întocmind în acest sens proces verbal cu privire la contravenţie, în care trebuia să individualizeze inclusiv fapta pedeapsa, s-a limitat doar la o întocmire formală a PV cu emiterea deciziei asupra cau contravenţionale, nu a examinat obiectiv materialul contravenţional şi nu a elucidat toate aspectele speţei şi acumulat probe, care ar fi demonstrat vinovăţia contravenientului.

Face referire la aspecte de fond, potrivit Deciziei de sancţionare ea ar fi acceptat personal bani pentru a exercita într-un mod anume votul la alegeri. Aceste concluzii sunt false şi abuzive.

Nu este există nicio probă, cel puţin care să fie prezentată cine anume i-a dat bani, ca persoană fizică? O aplicaţie bancară nu poate fi subiect al contravenţiei. Nu este menţionat timpul acceptării banilor. Nu este probat care a fost scopul transferului banilor. Nu este probat dacă aceşti bani au ajuns anume la el. Nu este probat dacă aceşti bani au fost ridicaţi. Nu e probată legătura cauzală între o aplicaţie bancară, un mesaj de la o aplicaţie bancară şi alegeri. Nu este probată acceptarea participării la alegeri din interes material. Nu este probat faptul dacă anumiţi bani au avut scopul influenţării opiniei la alegeri. Nu este răsturnată ipoteza unei simple donaţii sau unui simplu transfer bancar.

Prin urmare, fapta incriminată este bazată doar pe nişte constatări subiective personale ale agentului constatator.

La decizia de sancţionare nu a fost anexat nici-un material probator care ar demonstra componenţa contravenţiei de la art.47[1] Cod contravenţional iar gentul de constatare a admis un grav abuz în acest sens, aplicând o sancţiune pentru o faptă care nu constituie element constitutive ale contravenţiei.

Conform art.440 din Codul Contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Simpla indicare în procesul verbal cu privire la contravenţie a articolului, care prevede o sancţiune, nu presupune şi nici nu demonstrează comiterea contravenţiei de către contravenient, iar lipsa probelor afectează în mod esenţial fondul cauzei.

Potrivit art.458 din Codul Contravenţional examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenţiei imputate: b) existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; c) vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional: d) existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; e) necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; f) alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

Conform art.375 din Codul Contravenţional, prezumţia de nevinovăţie (2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa.(3) Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvârşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu

pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.

Conform art.460 din Codul Contravenţional, instanţa de judecată hotărăşte asupra cauzei contravenţionale în camera de deliberare, pronunţându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptic şi juridic ale cauzei.

Articolul 461 din Codul contravenţional, prevede că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 şi 445, instanţa urmează să înceteze procesul contravenţional.

Cu referire la cele expuse supra, constată autorul contestaţiei că, agentul constatator nu a asigurat realizarea scopului legii contravenţionale, neelucidând pe deplin, obiectiv şi sub toate aspectele circumstanţele cazului dat.

Remarcă că în cauza CtEDO Anghel vs. Romania (Hotărîrea din 4 octombrie 2007, par. 50) cu referire la cauza (Oztiirk împotriva Germaniei, Hotărârea din 21 februarie 1984, seria A nr. 73, pag. 19, par. 52) Curtea a menţionat că încadrarea de contravenţie dată de dreptul intern nu este hotărâtoare în sensul aplicabilităţii art. 6 alin. 1 din Convenţie, indicaţiile pe care le oferă dreptul intern neavând decât o valoare relativă. în aceeaşi cauză, stabilind violarea art. 6 CEDO, cu referire la încălcarea prezumţiei de nevinovăţie, Curtea a notat că instanţele sesizate asupra temeiniciei contestaţiei, cu toate că nu au decis anticipat asupra verdictului mai înainte de a fi confirmat prin sentinţele lor temeinicia procesului-verbal întocmit de poliţistul C., au aşteptat ca reclamantul să inverseze prezumţia de legalitate şi de temeinicie a procesului-verbal în litigiu, raportând proba contrarie la expunerea faptelor stabilită procesul-verbal al agentului constatator.

În ordinea celor menţionate, existenţa faptei contravenţionale şi comiterea acesteia cu vinovăţie de către persoana specificată în procesul verbal contravenţional, trebuie să fie demonstrate potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil.

Constată că în speţă, prezumţia de nevinovăţie de care se bucură acuzatul contravenţional în acest caz nu a fost răsturnată.

Din motivele expuse în prezenta contestaţie, deoarece în speţă procesul verbal cu privire la contravenţie este lovit de nulitate absolută, dar şi în lipsa unor probe care să demonstreze potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil, persistenţa la speţă a faptei contravenţionale, comiterii ei de către acuzatul contravenţional, prezumţia de nevinovăţie nu a fost răsturnate ajunge la concluzia că procesul contravenţional urmează a fi încetat, în legătură cu nulita acestuia şi anulată decizia de sancţionare din motiv că nu este întrunită fapta contravenţională stabilită la art.240 alin.(1) din Codul contravenţional.

Porivit autorului contestaţiei, respectarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale constituie însăşi esenţa unei societăţi democratice iar obligaţia statului de a se conforma cu bună-credinţă acestor obligaţii asumate constituie un principiu fundamental al răspunderii internaţionale a statelor.

Această obligaţie generală, este impusă tuturor organelor de drept, care trebuie să se asigure că activitatea lor, urmează să o realizeze în limitele şi în concordanţă cu legea fundament existentă, totodată, să asigure calitatea legislaţiei.

Solicită autoarea admiterea integrală a contestaţii, făcând trimitere la prevederile art.6 CEDO, art. 20, 21 din Constituţie, art.5, 7, 381, 384, 441, 443, 445, 448, 446, 454, 462 din Codul contravenţional.

În şedinţa de judecată, autoarea contestaţiei nu s-a prezentat, nu a invocat motivele neprezentării, nu a solicitat amânarea examinării cauzei sau examinarea în lipsă.

În şedinţă nu s-a prezentat nici avocatul contravenientei, Ina Perţu care însă a solicitat examinarea cauzei în lipsa ei şi a clientei sale pentru care a eliberat mandat şi a depus şi o cerere de completare a contestaţiei în care a contestat acuzaţiile aduse clientei sale sub aspectul lipsei elementelor constitutive ale contravenţiei, nulităţii procesului verbal cu privire la contravenţie şi lipsei unei analize a probatoriului, invocând în consecinţă temeiuri de încetare a procesului.

Nici agentul constatator nu s-a prezentat la şedinţa de judecată ci a înaintat o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa cu adoptarea unei decizii legale.

Tot el a mai depus şi o referinţă prin care menţionează că *la data de 16.07.2025 la Judecătoria Orhei sediul Rezina str. Voluntarilor 3, a fost înregistrată contestaţia cet. Chistol Aliona în conformitate cu prevederile art. 448 alin. 1) din Codul Contravenţional al Republicii Moldova cu nr. 218 din 24.10.2008, în privinţa procesului verbal cu privire la contravenţie cu nr. MAI06 505292 din data de 17.06.2025 prin care a fost recunoscut vinovat de săvîrşirea contravenţiei prevăzută la art.47[1] alin.(1) din Codul Contravenţional- „Coruperea electorală pasivă", fiind sancţionată cu amendă în mărime de 500 unităţi convenţionale ce constituie 25.000 lei MDL (douăzeci şi cinci mii lei MDL).*

Analizînd motivele invocate în contestaţia depusă de către contravenientul Chistol Aliona, consideră necesar de a dispune respingerea contestaţiei acestuia din următoarele considerente:

1. La 15 august 2023, de către Procuratura Anticorupţie, a fost pornită cauza penală înregistrată sub nr. 2023970322, în baza art 181[3] din Codul penal (finanţarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de iniţiativă, a concurenţilor electorali săvîrşită în proporţii mari) şi art. 243 alin (3) lit. a) şi b) Cod penal (spălarea de bani săvîrşita de un grup criminal organizat în proporţii deosebit de mari), pe faptul că într- o perioadă nestabilită de timp, dar nu mai tîrziu de luna iulie 2023, cet. Ilan Şor, a pus la cale un plan infracţional de sporire a influenţei sale politice asupra sistemului puterii de stat în Republica Moldova.

Astfel, pe întreg teritoriul ţării, existînd o schemă bine conturată, repartizată pe regiuni, raioane, şi localităţi de către Ilan Şor, precum şi alte persoane, sub paravanul diverselor partide politice, au fost desfăşurate activităţi infracţionale manifestate prin colectarea datelor cu caracter personal, ce asigură deschiderea conturilor bancare peste hotarele Republicii Moldova, precum şi suport informaţional privind instalarea aplicaţiei mobile de tip banking-PSB, a băncii comerciale Promsvyazbank din Federaţia Rusă, prin intermediul căreia de către Ilan Şor cu contribuţia altor persoane s-au oferit şi daţi bani, inclusiv prin transferuri bancare susţinătorilor în vederea determinării exercitării într-un anumit mod a drepturilor electorale în cadrul alegerilor prezidenţiale şi a referendumului constituţional din 20 octombrie 2024 pentru susţinerea şi alegerea unui anumit concurent electoral, precum şi exteriorizarea unei anumite obţiuni în cadrul referendumului constituţional.

2. La 22.10.2024, prin încheierea judecătorului de instrucţie nr.13-7921/2024, a fost autorizată măsura specială de investigaţii colectarea de informaţii de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice privind aplicaţia mobilă cu identificatorul PSB pentru perioada 01.01.2024-22.10.2024, de la operatorul SA „Moldtelecom" fiind reflectată informaţia relevantă examinării circumstanţelor cauzei, prin identificarea numerelor SIM unice, care au utilizat şi/sau utilizează sau au avut careva conexiuni cu aplicaţia mobilă cu identificatorul PSB, a Băncii Comerciale „Promsveazibank" din Federaţia Rusă, cu specificarea numărului de utilizatori şi SMS-uri primite în adresa sa din partea identificatorului „PSB".

Astfel, la 08.04.2025, în secretariatul IP Şoldăneşti, a fost înregistrat Demersul parvenit din cadrul INSP al IGP cu nr. 34117/1-3598 din 07.04.2025, pe faptul acţiunilor unor persoane din raionul Şoldăneşti implicate în fapte de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin

mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegilor sau avantajelor sub orce formă, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale. Pe faptul dat, a fost pornită procedura contravenţională înregistrată cu nr. RAP01 431435 din 09.04.2025.

Din februarie 2022, ”Promsveazibank” este sub sancţiuni UE. Decizia UE 2014/145 cu modificări. Totodată, în conformitate cu Ordinului Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene nr.248-S-09 din 16.11.2023, cu privire la alinierea la măsuri restrictive internaţionale ale Uniunii Europene, Moldova a aderat la regimul de sancţiuni al UE împotriva Rusiei. Promsveazibank, este o bancă deţinută de statul rus care oferă sprijin financiar sectorului de apărare rus şi armatei ruse, răspunzătoare pentru desfăşurarea masivă a trupelor ruse de-a lungul frontierei cu Ucraina şi pentru prezenţa trupelor ruse în peninsula Crimeea.

*Subsidar, este de menţionat faptul că contravenienta Chistol Aliona a primit 21 astfel de mesaje fapt ce este demonstrat prin informaţia furnizată de către Companiile de telefonie mobilă din R. Moldova, (se anexează anexa fişierului excel), şi anume a numărului de telefon „*****” înregistrat pe numele cet. Chistol Ştefan.*

Organul de constatare remarcă şi faptul că, contravenienta nu a prezentat careva probe în vederea susţinerii contestaţiei împotriva P/V cu privire la contravenţie cu nr. MAI06 505292 din 17.06.2025, toate circumstanţele indicate de acesta sunt pur-declarative, or această poziţie a contravenientului este privită ca fiind o metodă de apărare în condiţiile în care la materialele cauzei există probe pertinente şi concludente care în ansamblu din punct de vedere al coroborării dovedesc săvârşirea faptei imputate, procesul verbal cu privire la contravenţie este un act juridic administrativ ce se bucură, datorită calităţii de reprezentant al statului a celui ce îl încheie, de o prezumţie de validitate şi temeinicie, prezumţie care este însă relativă şi care poate fi răsturnată prin administrarea probei contrarii.

În drept, în temeiul art. 440 alin. 1) Cod Contravenţional- „Procesul de constatare a faptei contravenţionale şi atribuţiile agentului constatator; (1) Constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.”

La fel, potrivit art 442 alin. 1) Cod Contravenţional- „Procesul-verbal cu privire la contravenţie; (1) Procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.”

Potrivit art.447^1 alin.1) Cod Contravenţional „Examinarea cauzelor contravenţionale de către agentul constatator, autorităţile prevăzute la art. 393 alin. (1) lit.b)-d), după caz, se efectuează cu respectarea prevederilor capitolelor 1-VI din cartea a doua.”

Potrivit art 400 din acelaşi cod „Ministerul Afacerilor Interne”, contravenţiile prevăzute la art. 47^1 se constată şi se examinează de către poliţie.

În corespundere cu prevederile art 10 din Codul Contravenţional- „Constituie contravenţie fapta - acţiunea sau inacţiunea - ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvîrşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.”

Premergător, potrivit pct. 310 din Decizia de inadmisibilitate privind excepţiile de neconstituţionalitate a unor prevederi din articolul 471 din Codul contravenţional nr. 1 din 21.01.2025, Curtea indică că sintagma „exercitarea sau neexercitarea unor drepturi electorale", care nu ar prevedea un mecanism de verificare a modului în care persoana şi-a exercitat votul, Curtea menţionează că articolul 471 alin. (1) descrie doar fapta, nu şi urmarea prejudiciabilă. Altfel spus, contravenţia în discuţie este una formală şi nu obligă autorităţile să verifice dacă alegătorul a votat pentru candidatul sau pentru partidul politic care l-a corupt. Curtea consideră că existenţa unui astfel de mecanism ar contraveni caracterului secret al votului, garantat de articolul 38 din Constituţie, astfel fiind constatat că Curtea constată că dispoziţiile contestate nu afectează articolul 22 în coroborare cu articolele 1 alin.(3) şi 23 alin.(2) din Constituţie, din perspectiva argumentelor invocate în sesizări.

Este remarcabil faptul că votul secret şi liber exprimat al alegătorilor constituie elementul de bază al alegerilor libere şi democratice şi al dreptului de vot. Coruperea alegătorilor sau vânzarea voturilor sunt incompatibile cu conceptul alegerii democratice şi printr-un vot liber exprimat de către cetăţeni a organelor reprezentative şi fraudează competiţia bazată pe idei şi pe programe politice desfăşurată între partidele politice şi între candidaţi (HCC nr. 25 din 28 noiembrie 2024, § 102).

În acest sens, Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, adoptată şi proclamată de Adunarea Generală a ONU, în art. 21 stipulează că „orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale ţării sale, fie direct, fie prin reprezentanţi liber aleşi; orice persoană are dreptul de acces egal la funcţiile publice din ţara sa; voinţa poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voinţă trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal şi exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului".

Potrivit Constituţiei Republicii Moldova, art.2 „(1) Suveranitatea naţională aparţine poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct şi prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituţie". Art. 38 „(1) Voinţa poporului constituie baza puterii de stat. Această voinţă se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret şi liber exprimat, iar principiile participării la alegeri sunt: - vot universal - cetăţenii Republicii Moldova pot alege şi pot fi aleşi fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau origine social; - vot egal - în cadrul oricărui scrutin, fiecare alegător are dreptul la un singur vot. Fiecare vot are putere juridică egală, - vot direct - alegătorul votează personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă; -vot secret - votarea la alegeri şi/sau referendum este secretă, excluzându-se astfel posibilitatea influenţării voinţei alegătorului; - vot liber exprimat - nimeni nu este în drept să exercite presiuni asupra alegătorului pentru a-l face să voteze sau să nu voteze, precum şi pentru a-l împiedica să-şi exprime voinţa în mod independent.

Coruperea procesului electoral încalcă flagrant principiile date, mai ales a votului liber exprimat, afectează grav credibilitatea corectitudinii şi libertăţii desfăşurării alegerilor, subminând întreg sistemul democratic. La fel este de menţionat, că statul de drept este de neconceput fără respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, supremaţia legii şi un sistem democratic, care poate fi asigurat, în primul rând, prin organizarea, desfăşurarea şi totalizarea rezultatelor alegerilor în corespundere cu anumite standarde, principii democratice.

În această ordine de idei, agentul constatator a făcut dovada stării de fapt prin înscrisurile depuse la dosar care urmează a fi apreciate de instanţa de judecată ca probe pertinente şi

concludente, încheierea procesului verbal cu privire la contravenţie şi adoptarea deciziei de sancţionare fiind una temeinică.

Solicită agentul constatator respingerea contestaţiei contraveninentei împotriva procesului verbal cu privire la contravenţie şi menţinerea deciziei agentului constatator de sancţionare a contravenientei.

Tot astfel, agentul constatator a invocat anexând la acea referinţă drept probe următoarele copii ale următoarelor înscrisuri:

- Raportul RAP01 431435 din 09.04.2025 privind înregistrarea contravenţiei;
- Scrisoarea nr.34/17/1-3595 din 07.04.2025 a Inspectoratului Naţional de Securitate Publică de expediere a unor „materiale şi probe" către IP Şoldăneşti spre examinare potrivit art.47[1] din Codul contravenţional;
- Dispoziţia şefului IP Şoldăneşti nr.34/50-22 din 09.04.2025 privind constituirea grupului de lucru pentru examinarea şi perfectarea proceselor verbale cu privire la contravenţie în baza art.47[1] din Codul contravenţional;
- Scrisoarea procurorului anticorupţie Marcel Dumbravan nr.2283 din 21.03.2025;
- Raportul DIICSOP a INI către procurorul Cristina Carajeleascov;
- Raport de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181[3] şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal;
- Proces verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigaţie din 09.12.2024;
- Ordonanţa procurorului Cristina Carajeleascov din 19.11.2024 privind autorizarea măsurii speciale de investigaţie – identificarea abonatului sau a utilizatorului unei reţele de comunicaţii electronice;
- Ordonanţa procurorului Cristina Carajeleascov din 11.12.2024 privind aprecierea pertinenţei rezultatelor măsurii speciale de investigaţie – colectarea informaţiei de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice;
- Proces verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigaţie din 06.11.2024 – colectarea informaţiei de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice;
- Ordonanţa procurorului Cristina Carajeleascov din 22.10.2024 privind autorizarea măsurii speciale de investigaţie – colectarea informaţiei de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice;
- Ordonanţa procurorului Cristina Carajeleascov din 08.11.2024 privind aprecierea pertinenţei rezultatelor măsurii speciale de investigaţie – colectarea informaţiei de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice;
- Copia încheierii şi mandatului judecătorului de instrucţie Alina Gorceac nr.13-7922/2024 din 22.10.2024 privind autorizarea măsurilor speciale de investigaţie în cauza penală nr. 2023970322 colectarea informaţiei de la furnizorii de servicii de comunicaţii electronice;
- Încheierea şi mandatul judecătorului de instrucţie Vladislav Negru nr.13-2235/2025 din 01.04.2025 privind autorizarea folosirii datelor obţinute în urma măsurilor speciale de investigaţie din cauza penală nr.2023970322 în cauza contravenţională RAP01 433516;
- Un tabel cu date personale ale cet.Ştefan Chistol, numărul de abonat SIM şi compania de telecomunicaţii precum şi despre nr. de sms.
- Un alt tabel cu numărul abonatului GSM şi alte date.
- Raportul inspectorului Andrei Celpan despre refuzul contravenientei de a conlucra cu poliţia.
- Informaţie privind traversarea frontierei de stat privindu-l pe Chistol Ştefan.

- Încheierea şi mandatul judecătorului de instrucţie Vladislav Negru nr.13-2240/2025 din 01.04.2025 privind autorizarea folosirii datelor obţinute în urma măsurilor speciale de investigaţie din cauza penală nr.2023970322 în cauza contravenţională RAP01 433516;
- Un proiect de ordin al MAEIE din 16.11.2023.

Examinând contestaţia, probele anexate, audiind opiniile participanţilor la proces, instanţa de judecată remarcă următoarele:

Articolul 47^1 alin.(1) din Codul contravenţional incriminează *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune*.

Potrivit procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 505292 din 17.06.2025 întocmit lui Chistol Aliona, aceasta *în perioada 22.08.2024-17.10.2024 în s.***** r. *****, a acceptat şi primit mai multe sume băneşti prin aplicaţia mobilă cu identificatorul „PSB"conectat la numărul personal contractat ***** pentru susţinerea şi îndeplinirea condiţiilor înaintate de pretinsul bloc politic „Şansă" votarea cu opţiunea „Nu" la referendumul republican constituţional din toamna anului 2024 şi susţinerea candidatului acestora.*

Fapta lui Chistol Aliona a fost calificată de către agentul constatator în baza art.47^1 alin.(1) din Codul contravenţional iar prin decizia din aceeaşi dată în privinţa lui Chistol Aliona a fost emisă decizie de aplicare în baza art.47^1 alin.(3) din Codul contravenţional a unei amenzi în sumă de 500 u.c.

Întâi de toate, instanţa de judecată atrage atenţia că procesul verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în lipsa contravenientei dar cu participarea unui martor asistent, Roga Mariana.

Instanţa de judecată menţionează că conform art.5 Cod Contravențional, *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decît în conformitate cu legea contravenţională* iar în conformitate cu cerinţele art.7 din Codul contravenţional*, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod*.

Instanţa de judecată consideră că este esenţial în cauzele contravenţionale unde probele lipsesc sau sunt vagi şi indirecte, mai cu seamă de a verifica respectarea procedurii, a evalua dacă procesul-verbal are valoare probantă autonomă (şi în ce măsură) şi dacă prin procedura aplicată faţă de persoana contravenientului se protejează dreptul la un proces echitabil.

În materia coruperii electorale, esențial nu este exclusiv sprijinul unui candidat sau partid formalmente înscris în alegeri, ci existența unui beneficiu material oferit pentru a influența comportamentul electoral al unei persoane.

Art. 448 alin.(1) din Codul contravenţional permite contestarea procesului-verbal în instanţă, în această fază, instanţa examinează probele (nu doar procesul verbal cu privire la contravenţie) şi se poate cere de audiera martorilor sau administrarea altor probe după caz.

Jurisprudenţa naţională şi CEDO (ex. cauza *Anghel contra României)* impune *că:*

• Procesul-verbal are valoare de mijloc de probă, dar nu este suficient de unul singur pentru a proba fapta, mai ales dacă este contestat ferm.

• Dacă procesul-verbal este lipsit de susţinere probatorie (ex. fără martori, înregistrări, recunoaşteri, obiecte, circumstanţe clare etc.), atunci instanţa trebuie să dea câştig de cauză persoanei amendate.

În hotărârea pronunţată în cauza *Salabiaku contra Franţei*, Curtea a reţinut că prezumţiile sunt permise de Convenţie dar nu trebuie sa depăşească limitele rezonabile ţinând seama de gravitatea mizei și prezervând drepturile apărării.

În această ordine de idei, interpretând art.425 alin.(2) și 442 alin.(1) ale Codului contravențional, rezultă că procesul – verbal cu privire la contravenție nu face dovada cu privire la încadrarea în drept și situația faptică stabilită de agentul constatator, urmând a fi examinat în raport cu actele existente la dosar.

Reieșind din normele legale sus enunțate, dar şi analizând circumstanțele cauzei contravenționale, instanța de judecată remarcă faptul că agentul constatator nu a acumulat sau cel puţin – nu a prezentat instanţei de judecată probe suficiente şi verosimile întru susținerea acuzaţiei din actul de constatare și sancționării.

Tot aici, instanţa de judecată observă că deşi a înaintat unele copii ale unor înscrisuri în anexa referinţei depuse, agentul constatator nu a făcut referire la fiecare dintre acestea şi la rolul lor în demonstrarea vinovăţiei contravenientei.

Aşadar, cât priveşte valoarea procesului verbal cu privire la contravenţie ca mijloc de probă, instanţa de judecată face următoarea remarcă: sub aspectul temeiniciei procesului-verbal, forța probantă a proceselor verbale este lăsată la latitudinea fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu atunci când administrează și apreciază probatoriul (*cauza Bosoni v. Franța, hotărârea din 7 septembrie 1999*).

Totuşi, raportându-ne la legislaţia naţională, având în vedere prevederile art.425 din Codul contravenţional, (1) *probele sînt **elemente** de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, **care servesc la constatarea** existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, **la constatarea vinovăţiei** şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei*.

(2) *În calitate de probe se admit **elementele de fapt constatate prin** intermediul următoarelor mijloace: **procesul-verbal cu privire la contravenţie**, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, declaraţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Probele pot fi dobândite, prelucrate, păstrate şi prezentate ca documentaţie pe suport de hârtie sau în formă electronică ori cu convertirea documentaţiei respective într-un format electronic uşor accesibil, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice simple*.

Pe de altă parte, potrivit prevederilor art.443 din Codul contravenţional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este **un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul***.

Prin urmare, s-ar induce ideea că procesul verbal cu privire la contravenţie este şi act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul dar şi mijloc de probă care serveşte la constatarea vinovăţiei persoanei, ceea ce este inadmisibil.

Instanţa de judecată remarcă faptul că în ce priveşte procesul-verbal cu privire la contravenţie, este de înţeles că procesul-verbal cu privire la o anumită contravenţie nu poate servi prin sine probă a comiterii anume a aceleiaşi contravenţii. Procesul-verbal propriu-zis nu poate fi considerat ca probă, deoarece acesta „încununează” eforturile de administrare şi

apreciere a probelor. Chiar art.425 al Codului contravenţional stabileşte că „în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: „procesul-verbal cu privire la contravenţie...".

În acest sens, în opinia instanţei, procesul-verbal cu privire la contravenţie reprezintă un mijloc prin care se identifică finalitatea procesului de administrare şi evaluare a probelor. Totodată, în calitate de probă poate fi prezentat un alt proces-verbal cu privire la o altă contravenţie. Astfel, dacă o altă contravenţie comisă prin prisma actului final - procesul-verbal cu privire la contravenţie, confirmă o anumită împrejurare importantă pentru constatarea cauzei contravenţionale examinate, atunci acel proces-verbal cu privire la contravenţie ar putea servi drept probă a unui fapt deja constatat.

În atare condiţii, instanţa de judecată nu v-a considera însuşi procesul verbal cu privire la contravenţie contestat, ca şi mijloc de probă în acelaşi proces, ***ci ca un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul***.

Implicit, instanţa de judecată nu se v-a referi la „*valoarea probantă"* a acestui act - procesul verbal cu privire la contravenţie.

Revenind la cel de-al doilea aspect al esenţei hotărârii CtEDO precitate (susţinerea probatorie), instanţa menţionează că fapta de la art.47[1] din Codul contravenţional este una gravă (cu caracter electoral şi social sensibil), deci trebuie dovedită temeinic - nu ajunge o simplă afirmaţie a agentului constatator.

În acest sens este elocventă și jurisprudența CEDO în cauza *Gurgurov vs Moldova* (hotărîrea nr.7045/09 din 16.09.2009), unde Curtea a statuat, că autoritățile trebuie să depună întotdeauna eforturi serioase pentru a afla ce s-a întîmplat și nu trebuie să se bazeze pe concluzii pripite și nefondate pentru a înceta investigația sau să le pună la baza deciziei lor și să întreprindă toți pașii rezonabili și disponibili conform legii pentru a asigura probe cu privire la incident.

Astfel, instanţa de judecată consideră că dacă o persoană contestă procesul-verbal emis în temeiul art.47[1] din Codul contravenţional şi nu există alte probe în afară de procesul-verbal (contestat de către contravenient), instanţa trebuie să admită contestaţia şi să anuleze sancţiunea. Altfel, se încalcă grav dreptul la un proces echitabil şi prezumţia de nevinovăţie.

Instanţa de judecată atrage atenţia asupra faptului că portrivit lucrărilor dosarului, reieşind din însăşi informaţia prezentată de agentul constatator şi anexată la dosar, numărul de telefon invocat în fapta incriminată contravenientei, nu aparţine ei ci unei alte persoane şi anume, lui Chistol Ştefan.

Deşi aparent este acelaşi nume de familie, instanţei nu i s-au prezentat probe care ar demonstra vre-o legătură de familie sau de rudenie între Chistol Aliona şi Chistol Ştefan sau altele din care ar rezulta că numărul de telefon nominalizat deşi înregistrat pe Chistol Ştefan, este utilizat de Chistol Aliona.

Mai mult, potrivit dosarului, organul de constatare a expediat citaţii lui Chistol Ştefan dar nu lui Chistol Aliona. În acest sens, instanţa de judecată apreciază critic raportul inspectorului Andrei Celpan prin care acesta susţine că numărul de telefon ce aparţine lui Chistol Ştefan este utilizat de către contravenientă.

Legat de sursa informaţiei privind acceptarea mijloacelor băneşti de către contravenientă, instanţa de judecată atestă că aceasta este invocată drept fiind raportul de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181[3] şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal.

Totuşi, datele din acel raport, nu se referă expres/nemijlocit la persoana contravenientei şi nu reflectă date personale ale acestei persoane sau alte date care în alt mod ar identifica-o drept parte a investigaţiei.

În fine, nu este clar din care considerente agentul constatator consideră acest raport de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal ca fiind probă, aşa cum prevederile art.425 alin.(2) din Codul contravenţional, prevede expres că *în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace:*

- *procesul-verbal cu privire la contravenţie,*
- *procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor,*
- *procesul-verbal de percheziţie,*
- *procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului,*
- *procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod,*
- *explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional,*
- *declaraţiile victimei, ale martorilor,*
- *înscrisurile,*
- *înregistrările audio sau video,*
- *fotografiile,*
- *corpurile delicte,*
- *obiectele şi documentele ridicate,*
- *constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale,*
- *raportul de expertiză*.

Calificând acest raport ca şi înscris pentru a-l putea considera mijloc de probă în sensul articolului 425 din Codul contravenţional, instanţa de judecată atrage atenţia că el nu a fost administrat în cadrul procedurii contravenţionale de raport.

Pe de altă parte, el nu poate fi considerat probă nici prin prisma încheierilor judecătorului de instrucţie Vladislav Negru din 01.04.2025 *privind autorizarea folosirii folosirii datelor obţinute în urma măsurilor speciale de investigaţie din cauza penală nr. 2023970322 în cauza contravenţională RAP01 433516 pornită în baza art.47[1] din Codul contravenţional* şi mandatului corespunzător, aşa cum **el nu constituie actul (proces verbal) prin care se consemnează măsurile speciale de investigaţie în corespundere cu prevederile art.136 din Codul de procedură penală**.

Mai mult – raportul de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal conţine menţiunea „***a se utiliza doar în cadrul cauzei penale***” iar prin încheierile judecătorului V. Negru din 01.04.2025 prin care s-a autorizat utilizarea probelor obţinute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal în cauza contravenţională RAP01 433516, s-au menţionat care date anume urmează a fi folosite, şi anume- altele decât acel raport de analiză informaţional criminală.

Aşadar, raportul de analiză informaţional-criminală efectuat la 07.02.2025 în cauza penală nr.2023970322 nu s-a autorizat drept folosire în cadrul altei cauze, mai exact în cea contravenţională de faţă.

În concluzie, acest înscris, precum nici pretinsa probă ce derivă din acesta – tabelul-listă cu persoana şi numărul de SMS-uri primite, nu pot fi considerate drept probe admisibile administrate legal şi care ar putea fi puse la baza hotărârii.

În alt mod, legat de încheierile şi mandatele judecătorului V.Negru din 01.04.2025 invocate drept mijloace de probă de către agentul constatator, instanţa de judecată atrage atenţia că prin aceste acte s-a autorizat utilizarea probelor obţinute în cauza penală nr.2023970322 pornită conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181^3 şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal în cauza contravenţională RAP01 433516 pornită în baza art.47^1 din Codul contravenţional.

Instanţa de judecată în cadrul prezentului proces nu a identificat nici o conexiune între cauza contravenţională RAP01 433516 pornită în baza art.47^1 din Codul contravenţional cu cauza contravenţională în cadrul căreia persoana contravenientului a fost deferită justiţiei, cauza aflată în procedura organului de constatare al IP Şoldăneşti (înregistrată în baza raportului RAP 431435) fiind alta decât RAP01 433516 pornită în baza art.47^1 din Codul contravenţional.

Tot astfel, instalarea unei aplicaţii care *ar putea* permite extragerea de bani nu înseamnă că a şi fost folosită în acest scop. Este o prezumţie, şi prezumţiile nu pot ţine loc de probatoriu efectiv (de exemplu, înregistrări bancare rapoarte tehnice, declaraţii etc.) care, în cazul de faţă nu a fost prezentat de către agentul constatator.

În opinia instanţei de judecată, legat de acuzaţia adusă contravenientei, se specifică că acesta *a acceptat şi primit sume băneşti*.

Din conţinutul (textul) procesului verbal cu privire la contravenţie nu este clar cum anume şi în care circumstanţe el *a acceptat şi a primit sume băneşti.*

În context, agentul constatator nu a specificat nici ce fel de mijloace financiare ar fi acceptat şi primit contravenientul precum nici suma acestora în echivalent naţional la timpul săvârşirii faptei.

În mod aberant, agentul constatator incriminează contravenientei săvârşirea faptei de corupere pasivă, inclusiv în scopul „susţinerii candidatului acestora".

În primul rând, „Şansă" nu este bloc politic ci partid politic.

În al doilea rând şi implicit „Şansă" nu a fost admis în calitate de concurent electoral la nici un scrutin nici în septembrie 2024 şi nici ulterior.

În al treilea rând, la referendum, în sens electoral candidaţi nu-s, referendumul constituind de fapt o consultare a poporului la care se răspunde cu „Da" sau „Nu".

În al patrulea rând, agentul constatator nu a indicat de la cine ar fi primit sau acceptat contravenienta acele mijloace financiare.

Or, aşa cum rigorile art.6 par.3 lit.a) din Convenţia europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale impun obligaţia statului în persoana acuzatorului de a informa persoana acuzată ... în cel mai scurt timp în limba pe care o înţelege şi ***în mod amănunţit*** cu privire la natura acuzaţiilor aduse, instanţa consideră că printr-o acuzaţie neclară, incertă, incompletă, confuză şi contradictorie, desconsiderarea prevederilor rigorilor art.6 par.3 lit.a) din Convenţie dar şi art.443 alin.(1) lit.d) din Codul contravenţional, persoana contravenientei nu a beneficiat de un proces echitabil din partea agentului constatator.

Tot astfel, sunt cerute probe şi cu privire la acceptarea sau primirea banilor în scopul amintit.

Însă agentul constatator nu le-a prezentat.

Or, coruperea electorală (art.47[1] din Codul contravenţional) cere o acţiune concretă de *primire, pretindere sau acceptare de mijloace băneşti,* cu scopul determinat: influenţarea votului. Fără aceste elemente dovedite - nu doar presupuse - nu se poate aplica sancţiunea.

În concluzie, adăugarea unei liste şi a informaţiei despre o aplicaţie instalată nu este suficientă pentru a stabili vinovăţia contravenientului în lipsa altor probe clare şi individualizate.

Totodată, la dosar nu există o expertiză tehnică privind aplicaţia dată, nu există date bancare/financiare dacă s-a produs un transfer, nu există textul SMS-ului(lor) pretins primit(e) de către contravenient, nu există martori sau altă dovadă (tehnică, materială, testimonială) că persoana dată a extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicaţii.

Nu există nici date cu privire la constatarea în telefonul contravenientului a pretinsei aplicaţii PSB instalate în scopul invocat de agentul statului.

În opinia instanţei este important ca, în virtutea principiului respectării dreptului la un proces echitabil prevăzut de art.6 par.3 CEDO, sub aspectul legalităţii incriminării, acuzaţia formulată să conţină şi datele referitor la persoana/entitatea care a transmis mijloacele băneşti către făptuitor.

Or, la caz, asemenea circumstanţe deşi descrise în actul de acuzare întocmit de către agentului constatator – nu au fost probate.

La dosar nu există nici o declaraţie de martor sau altă persoană care să susţină constatările înscrise în procesul-verbal.

Din materialele dosarului dar şi din relatările agentului constatator rezultă că nu a fost efectuată vreo cercetare la faţa locului sau verificare/expertiză tehnică a mijloacelor de comunicaţii, în sprijinul celor consemnate în procesul-verbal.

În consecinţă, nu este cert pe ce bază factuală a fost asociată persoana vizată cu presupusa listă a celor ce ar fi instalat aplicaţia de extragere a banilor.

Agentul constatator, supunând persoana răspunderii contravenţionale, nu a stabilit o legătură funcţională între aplicaţia menţionată la care face referire şi un comportament electoral concret (ex: vot cumpărat) al contravenientului.

La dosar nu există vreo dovadă tehnică, materială, testimonială că persoana a pretins, a acceptat, a extras bani sau a primit fonduri prin intermediul acelei aplicaţii.

Mai mult, instanţei de judecată nu i s-a demonstrat are este conţinutul exact al aplicaţiei despre care face menţiune agentul constatator şi nici ce legătură are ea cu art.47[1] din Codul contravenţional.

Reieşind din caracterul contravenţiei, instanţa de judecată a urmărit să constate din argumentele şi probele agentului constatator ca şi persoană în rol de acuzator demonstratea în acţiunile contravenientului a existenţei intenţiei directe de a accepta, sau primi mită electorală sau de a-şi schimba opţiunea de vot, fapt care nu a avut loc.

Implicit, nu a fost posibil de stabilit nici un raport cauzal între presupusa ofertă/primire de bani şi comportamentul electoral concret al persoanei contravenientei.

Pe de altă parte, instanţa de judecată atrage atenţia că contravenienta nu a recunoscut fapta imputată.

În context, este de menţionat că deşi agentul constatator face referire la o altă procedură contravenţională, la dosar, nu au fost prezentate alte probe decât doar însuşi:

1. procesul verbal cu privire la contravenţie;
2. actele ce derivă din dosarul penal nr.2023970322 pornit conform elementelor constitutive ale infracţiunii prevăzute de art.181[3] şi art.243 alin.(3) lit.a) şi b) din Codul penal.

Instanţa de judecată nu a fost lămurită nici cu privire la rolul proiectului de ordin al MAEIE anexat de către agentul constatator, aşa cum acesta nu conţine date pertinente cauzei, el nefiind o probă concludentă, pertinentă şi utilă.

În lipsa unor dovezi directe şi concludente, instanţa de judecată consideră că procesul-verbal nu întruneşte condiţiile de legalitate şi temeinicie factuală pentru sancţionare a persoanei, el neputând fi susţinut doar prin suspiciuni sau afirmaţii neprobate.

Prevederile art.374 alin.(2^1) din Codul contravențional stipulează că ***procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârșirea contravenției.***

Nu mai puţin important, procesului contravenţional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 alin.(2) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994*). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurata în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

Instanţa de judecată consideră inadmisibil plasarea sarcinii probării nevinovăţiei pe umerii însuşi persoanei acuzate. Or, în acţiunea penală/contravenţională, sarcina probei aparţine acuzatorului.

Regula *actori incumbit probatio* (sarcina probatoriului revine celui care reclamă, acuză) trebuie înţeleasă în procesul penal în sensul că obligaţia de a proba vinovăţia unei persoane revine aceluia care acuză (procuror, agent constatator sau persoană vătămată). Mai mult chiar, instanţa de judecată este obligată să lămurească sub toate aspectele cauza, pe bază de probe, administrate atât în dovedirea acuzării, cât şi în legătură cu aspectele care se ridică în apărarea inculpatului/contravenientului.

Astfel, conform dispoziţiilor art.100 alin.(1) din Codul de procedură penală, în baza principiului rolului activ al organului de urmărire penală şi al aflării adevărului în procesul penal, sarcina probatoriului revine organelor de urmărire penală, în special procurorului. Această sarcină, raportând-o la prevederile art.19 alin. (3) din Codul de procedură penală, este de fapt o obligaţie, deoarece organele de urmărire penală sânt obligate să strângă probele necesare pentru aflarea adevărului şi pentru lămurirea cauzei penale sub toate aspectele, în vederea justei soluţionări a acesteia. Organele de urmărire penală adună probe atât în favoarea, cât şi în defavoarea bănuitului sau învinuitului.

În mod similar, reieşind din prevederile art. 440 din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenţiei în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Procesul contravenţional se desfăşoară pe principii generale de drept contravenţional, în temeiul Constituţiei, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum şi al normelor

dreptului internaţional şi ale tratatelor internaţionale cu privire la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Administrarea probelor trebuie să se bazeze pe anumite principii determinate de Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului şi definitivate în jurisprudenţa Curţii Europene pentru Drepturile Omului. Aceste principii poartă denumirea de principii de procedură.

Sarcina probatoriului nu trebuie confundată cu propunerea de probe, care constă, în posibilitatea pe care o au în proces participanţii la proces, de a cere administrarea de probe, fapt reglementat în mod distinct şi pentru faza de judecată, când părţile pot propune administrarea de probe, scop în care este necesar să se arate faptele şi împrejurările ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află aceste mijloace, iar în ceea ce priveşte martorii şi experţii, identitatea şi adresa lor.

Potrivit principiului dat, procurorul are obligaţia de a manifesta o deosebită grijă în privinţa administrării probelor în acuzare şi în apărare; superficialitatea în acuzare poate conduce la soluţii neconcordate adevărului în cauzele penale. în lipsa probelor de vinovăţie, bănuitul, învinuitul sau inculpatul nu este obligat să probeze nevinovăţia sa.

De altfel şi art.381 din Codul contravenţional prin dispoziţiile alin.(4) instituie în sarcina agentului constatator *obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante*.

Deci, cel ce afirmă este obligat să dovedească afirmaţia făcută *(eiusincumbit probatio, qui dicit, non qui negat).* Strâns legat de sarcina probei este şi dreptul făptuitorului de a nu se autoincrimina, prezumţia de nevinovăţie (garantată de art. 6 CEDO şi Constituţia Republicii Moldova) impunând ca orice faptă să fie dovedită *dincolo de orice îndoială rezonabilă,* chiar şi în procedura contravenţională.

Acest drept este consacrat şi prin dispoziţiile art.375 din Codul contravenţional (prezumţia de nevinovăţie) care prevede că *persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.* ***Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa.*** *Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional*.

Prin aceasta se înţelege atât dreptul la tăcere reglementat în cadrul principiului fundamental al dreptului la apărare prin dispoziţiile Codului contravenţional şi în jurisprudenţa CEDO, cât şi dreptul de a nu se autoincrimina prin alte acte decât propria declaraţie, ambele constituind o garanţie a prezumţiei de nevinovăţie.

Principiul prezumţiei nevinovăţiei este de asemenea aplicabil în administrarea probelor.

În concluzie, la caz, contravenientul/făptuitorul beneficiază de prezumţia de nevinovăţie, nefiind obligat să îşi dovedească nevinovăţia, şi are dreptul de a nu contribui la propria acuzare.

Nu în ultimul rînd, instanţa subliniază că în corespundere cu practica Curţii Europene a Drepturilor Omului, contradictorialitatea procesului presupune posibilitatea părţilor în proces, civil sau penal, de a lua cunoştinţă cu toate probele sau observaţiile, anexate la dosar şi a le comenta iar în procesele judiciare unde se ciocnesc interesele private opuse, egalitatea părţilor presupune că fiecare parte trebuie să aibă posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cazul, inclusiv probele, în condiţii în care nici una din părţi nu are o prioritate vădită.

Actele procesuale cum ar fi: scrisoare de însoţire, rapoartele de înregistrare spre examinare ale pretinselor fapte de corupere electorală, ordonanţa de pornire a procesului contravenţional sau de formare a grupului de cercetare şi documentare, nu constituie probe deoarece ele nu demonstrează nimic din ce se incriminează persoanei supusă răspunderii.

Tot astfel, nici copiile ordonanţelor, încheierilor şi mandatelor judecătoreşti anexate la proces, nu constituie în sine probe ci instrumente de acumulare a probelor (mijloace de probă).

Aceasta dearece proba este conţinutul/informaţia care demonstrează o stare de fapt iar mijlocul de probă este instrumentul prin intermediul căruia se administrează acea probă.

Altfel spus, încheierile de referinţă, ar putea fi eventual invocate doar în demonstrarea legalităţii administrării de probe dar nu pot constitui probe în sine.

De aceea, aceste documente, instanţa de judecată nu le consideră şi nici nu le acceptă în calitate de probe.

Instanţa de judecată atrage atenţia că aşa cum susţine partea apărării, din dosar nu rezultă că persoana ar fi fost citată în mod legal la organul de constatare şi că i s-ar fi adus la cunoştinţă drepturile sale cu oferirea posibilităţii exercitării unei apărări efective şi eficiente.

Aceste fapte denotă odată în plus caracterul tendenţios al procedurii din partea agentului statului în raport cu persoana contravenientei.

Aşa, instanţa de judecată atestă caracterul vag al celor constatate de agentul constatator şi acuzaţiilor formulate faţă de persoana contravenientului în raport cu insuficienţa şi inadmisibilitatea probelor invocate de agentul constatator dar şi caracterul vicios al procedurii contravenţionale desfăşurată, prin nerespectarea drepturilor participanţilor la proces, mai exact – a drepturilor şi intereselor contravenientului.

Examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenţiei imputate.

La caz, avînd în vedere lipsa unui ansamblu probatoriu suficient pertinent concludent şi util pentru constatarea faptei de corupere electorală pasivă, instanţa de judecată este în imposibilitate de a determina caracterul veridic al contravenţiei imputate contravenientului.

Potrivit prevederilor art.441 alin.(1) lit.a) din Codul contravenţional, *procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravenţiei* iar potrivit prevederilor art.461 din Codul contravenţional, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional*.

Instanţa de judecată reiterează că soluţia încetării procesului contravenţional în temeiul art.461 coroborat cu art.441 lit.a) din Codul contravenţional are la bază nu viciile de formă ale procesului-verbal ci lipsa temeinică a faptului contravenţional imputat persoanei vizate.

Este esenţial de menţionat că în prezenta cauză:

• nu există o probă directă care să ateste că persoana vizată a pretins, acceptat sau primit bunuri sau avantaje;

• nu a fost stabilit niciun comportament electoral concret determinat de o pretinsă mituire;

• nu a fost determinată data exactă, locul concret, nici identitatea celui care ar fi oferit mijloacele, nici suma, nici contextul faptelor;

• nu există mijloace de probă prevăzute de art.425 alin.(2) din Codul contravenţional care să susţină cu un minim de certitudine acţiunile imputate: nu există declaraţii de martori, înregistrări audio-video, înscrisuri bancare, raport de expertiză tehnică, procese-verbale de cercetare la faţa locului etc.;

• raportul de analiză informaţional-criminală invocat de agentul constatator nu se referă direct şi individualizat la persoana contravenientului, şi nici nu este un mijloc de probă administrat în condiţiile Codului contravenţional;

• procesul-verbal contestat este doar o consemnare administrativă a acuzaţiei, care, în lipsa susţinerii probatorii, nu poate produce efecte juridice de constatare a vinovăţiei.

Instanţa subliniază că nu se bazează pe nulitatea formală a actului administrativ – procesul verbal cu privire la contravenție, ci pe absenţa materială şi juridică a faptului contravenţional, ceea ce corespunde exigenţelor impuse de:

• art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil);

• art.375 Cod contravenţional (prezumţia de nevinovăţie şi standardul de probă dincolo de îndoiala rezonabilă, chiar şi în materie contravenţională);

• jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului (*Anghel vs. România, Salabiaku vs. Franţa, Gurgurov vs. Moldova, Bosoni vs. Franţa*), conform căreia sarcina probei revine statului şi nici un dubiu rezonabil nu poate conduce la sancţionarea persoanei acuzate.

Aşadar, soluţia nu este întemeiată pe o eroare de procedură, ci pe faptul că lipsesc elementele obiective şi subiective esenţiale ale unei fapte de corupere electorală pasivă: nu s-a demonstrat existenţa unei ofertări, unei acceptări, unei finalităţi electorale, nici măcar unei interacţiuni dovedite în scopul coruperii.

Prin urmare, procesul contravenţional nu poate continua, întrucât nu există faptă, iar temeiul încetării este material, nu formal. Soluţia instanţei se bazează pe principiile echităţii procesului, proporţionalităţii, legalităţii incriminării şi garanţiilor oferite de jurisprudenţa Curţii Constituţionale şi CEDO.

Reieşind din cele invocate în partea descriptivă a prezentei hotărâri, conducându-se de prevederile art.374, 394-395, 448, 452-458, 460 şi 462 din Codul contravenţional, instanţa de judecată admite contestația depusă la 09.07.2025 de către Chistol Aliona împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.MAI06 505292 din 17.06.2025 întocmit în baza art.47[1] alin.(1) din Codul contravențional şi încetează procesul contravenţional din motivul lipsei în acţiunile lui Chistol Aliona a faptului contravenţiei.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Nord în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Orhei sediul Rezina.

Judecător
Igor NEGREANU